

PATVIRTINTA  
Kauno lopšelio-darželio  
„Volungėlė“ direktoriaus  
2017 m. gruodžio 11 d. 18  
įsakymu Nr. V-74

## KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VOLUNGĖLĖ“ PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

### I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelio-darželio „Volungėlė“ Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 kovo 22 d. įsakymu Nr. V-119, “Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo”

2. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Kauno lopšelio-darželio „Volungėlė“ (toliau –lopšelio-darželio) tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

4. Tvarkos aprašo tikslas - siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, lopšelio-darželio, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

6. Visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai (vaikai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti supažindinti su lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka.

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos patyčių formoms apibūdinti:

7.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgų persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

7.1.1. **žodinės patyčios:** pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

7.1.2. **fizinės patyčios:** mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

7.1.3. **socialinės patyčios:** socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

7.1.4. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

7.2. **patyčias patiriantis vaikas** – vaikas, iš kurio yra tyčiojamas;

- 7.3. **besityčiojantysis** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;
- 7.4. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi vaikas (-ai);
- 7.5. **patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;
- 7.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;
- 7.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant vaikų tėvus (globėjus, rūpintojus);

7.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

8. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

## II. SKYRIUS PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

9. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi lopšelio-darželio vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi gimnazijos bendruomenės nariai.

10. Lopšelio-darželio vadovas yra atsakingas už lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio lopšelio-darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą lopšelio-darželio bendruomenei ir vykdymą.

11. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:

11.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

11.2. surenka apibendrintus duomenis iš pedagogų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per metus);

11.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

11.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

11.5. teikia siūlymus lopšelio-darželio vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, lopšelio-darželio darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

11.6. teikia siūlymus lopšelio-darželio vadovui dėl įstaigos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo tobulinimo;

11.7. atlieka kitus lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

12. Pedagogai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

## III. SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

13. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

13.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

13.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi, lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

13.3. esant pagalbos vaiko sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (sveikatos priežiūros specialistę, tėvus, šalia esančius mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.4. Išsiaiškina, iš kokios grupės yra patyręs (-ę) patyčias ir besityčiojantis (-ys) vaikas (-ai) (bei patyčių stebėtojai).;

13.5. informuoja grupės auklėtoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias

14. Auklėtojas, administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas informuoja vaikų tėvus įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias.

15. Pedagogas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

15.1. informuoja administraciją;

15.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia vaikų tėvus dalyvauti pokalbiuose;

15.3. stebi situaciją, bendradarbiauja su psichologu ir/ ar socialiniu pedagogu, tėvais.

15.4. nesiliaujant patyčioms užpildo pranešimo apie patyčias formą (1 priedas); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

16. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, registruoja užpildytą formą (1 priedas) Patyčių registracijos žurnale ir sprendžia patyčių situaciją: įvertinęs turimą informaciją sukviečia V GK posėdį.

17. Lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija:

17.1. įvertinusi turimą informaciją (pagal pranešimą):

17.2. numato veiksmų planą ir jį įgyvendina;

17.3. supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

17.4. informuoja lopšelio-darželio vadovą apie esamą situaciją;

18. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti lopšelio-darželio vadovą, kuris imasi lopšelio-darželio tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

19. Lopšelio-darželio vadovas, sužinojęs apie lopšelio-darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba lopšelio-darželio darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše.

20. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelio-darželio teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

#### **IV. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

21. Visi dokumentai, esantys vaikų ir darbuotojų asmens byloje, ir duomenys, susiję su asmeniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko/darbuotojo teises ir teisėtus interesus.

